

© Savjet Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2012. godina. Ovaj prevod urađen je uz pomoć Fonda za ljudska prava Savjeta Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund) i nije obavezujući za Sud. Više informacija može se pronaći u punoj izjavi o autorskim pravima na kraju ovog dokumenta.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Informatori o sudskoj praksi Suda br. 144

avgust-septembar 2011. godine

Palomo Sánchez i drugi protiv Španije - 28955/06

Presuda od 12.9.2011. godine [GC]

Član 10

Član 10 stav 1

Sloboda izražavanja

Otpuštanje članova sindikata zbog objavljivanja članaka u kojima vrijeđaju svoje kolege: *nije utvrđena povreda*

Činjenice – Podnosioci predstavke bili su zaposleni kao dostavljači u jednom preduzeću. Nakon što su protiv svog poslodavca povelili nekoliko zasebnih postupaka pred tribunalima za sporove iz radnog odnosa, 2001. godine osnovali su sindikat i postali članovi njegovog izvršnog odbora. U izdanju mjesečnog biltena sindikata iz marta 2002. godine objavljen je izvještaj o presudi tribunala za sporove iz radnih odnosa kojom su dijelom prihvaćene njihove pritužbe. Na naslovnoj strani biltena nalazila se karikatura dvojice zaposlenih u preduzeću kako pružaju seksualno zadovoljstvo direktoru ljudskih resursa. Ta dvojica zaposlenih su kritikovani u dva članka, koja su napisana vulgarnim jezikom, zbog toga što su svjedočili u korist preduzeća tokom postupaka koje su pokrenuli podnosioci predstavke. Bilten je distribuiran radnicima i objavljen na oglasnoj tabli sindikata u prostorijama preduzeća. Podnosioci predstavke otpušteni su zbog ozbiljnog neprofesionalnog ponašanja, tj. napada na ugled dvojice zaposlenih i direktora ljudskih resursa koji su bili meta biltena. Podnosioci predstavke osporili su tu odluku pred sudovima. Tribunal za sporove iz radnih odnosa odbacio je njihove žalbe, našavši da su otkazi opravdani po relevantnim odredbama Pravilnika o radnim odnosima. Tribunal je smatrao da su karikatura i dva članka uvredljivi i da predstavljaju napad na dostojanstvo predmetnih lica, čime se prekoračuju granice slobode izražavanja. Kasnije žalbe podnosilaca predstavke bile su neuspješne.

Presudom od 8. decembra 2009. godine (vidjeti Informator br. 130, predmet koji se tada nazivao *Aguilera Sánchez protiv Španije*, br. 28389/06 et al.), Vijeće Suda ustanovilo je, sa šest glasova naprema jedan, da nije došlo do povrede člana 10 Konvencije.

Pravo – Član 10 u svijetlu člana 11: U slučaju podnosioca predstavke, pitanje slobode izražavanja blisko je povezano sa pitanjem slobode udruživanja u kontekstu sindikata. S tim u vezi treba napomenuti da je po članu 10 zaštita sopstvenog mišljenja jedan od ciljeva slobode okupljanja i udruživanja pohranjene u članu 11. Međutim, iako se pritužba uglavnom odnosila na otpuštanje sa posla podnosioca predstavke zato što su, kao članovi izvršnog odbora sindikata, objavili i prikazali sporni materijal, Sud je konstatovao da je primjerenije ispitati činjenice po članu 10, ali protumačene u svijetlu člana 11, na osnovu toga što nije utvrđeno da je sindikalno članstvo podnosioca predstavke imalo odlučujuću ulogu prilikom njihovog otpuštanja.

Najznačajnije pitanje jeste da li je tužena država bila obavezna da garantuje poštovanje slobode izražavanja podnosioca predstavke poništavanjem njihovog otkaza. Domaći sudovi konstatovali su da sloboda izražavanja u kontekstu radnih odnosa nije neograničena, i da se specifične karakteristike tih odnosa moraju uzeti u obzir. Kako bi došao do zaključka da su karikatura i članci uvredljivi za predmetna lica, tribunal je sproveo detaljnu analizu činjenica i konteksta u kojem su podnosioci predstavke objavili bilten. Sud nije imao razloga da dovodi u pitanje zaključke domaćih sudova da je sadržaj biltena bio uvredljiv i da je mogao naštetiti ugledu drugih. Morala se napraviti jasna razlika između kritike i uvrede, a uvreda bi, u principu, mogla opravdati sankcije. Prema tome, osnove koje su dali domaći sudovi bile su u skladu sa legitimnim ciljem zaštite ugleda pojedinaca koji su bili meta predmetne karikature i članaka, i zaključak da su podnosioci predstavke prekoračili granice dozvoljene kritike u radnim odnosima, ne može se zapravo smatrati neosnovanim ili bez razumne zasnovanosti na činjenicama.

Što se tiče toga da li je sankcija koja je izrečena podnosiocima predstavke, tj. njihovo otpuštanje, srazmjerna stepenu ozbiljnosti predmetnog sadržaja, karikature i članci objavljeni su u biltenu sindikalnog ogranka kojem podnosioci predstavke pripadaju, u kontekstu spora između njih i preduzeća. Međutim, oni su obuhvatili kritike i optužbe koje nisu usmjerene direktno na preduzeće, već na dvojicu drugih zaposlenih i direktora ljudskih resursa. Opseg prihvatljive kritike je uži kada je riječ o fizičkim licima nego kada je riječ o političarima ili državnim službenicima koji djeluju u vršenju svojih dužnosti.

Sud se ne slaže sa Vladom da se sadržaj spornih članaka ne tiče nijednog pitanja od opšteg interesa. Oni su objavljeni u kontekstu radnog spora unutar preduzeća, kome su podnosioci predstavke iznijeli određene zahtjeve. Prema tome rasprava nije bila čisto privatne prirode već u najmanju ruku predstavlja pitanje od zajedničkog interesa za radnike preduzeća. Međutim, takvo pitanje ne može opravdati korišćenje uvredljivih karikatura ili izraza, čak ni u kontekstu radnih odnosa. Te opaske nisu predstavljale trenutne i loše promišljene reakcije u kontekstu brze i spontane usmene razmjene riječi, već pisane tvrdnje, javno objavljene u prostorijama preduzeća. Poslije detaljnog balansiranja suprotstavljenih interesa, i detaljne analize sudske prakse Ustavnog suda po pitanju prava na slobodu izražavanja u oblasti radnih odnosa, domaći sudovi podržali su sankcije koje je odredio poslodavac i utvrdili da sporno ponašanje ne spada direktno pod sindikalne aktivnosti podnosioca predstavke, već da su se oni ogriješili o princip dobrih namjera u radnim odnosima. Sud se saglasio sa domaćim sudovima da radni odnosi moraju da se zasnivaju na uzajamnom poverenju kako bi dali dobre rezultate. Iako taj uslov nije podrazumijevao apsolutnu obavezu lojalnosti prema poslodavcu ili obavezu diskrecije do mjere da se radnik podredi interesima poslodavca, ipak određene manifestacije prava na slobodu izražavanja koje mogu biti legitimne u drugim kontekstima nisu legitimne kada je riječ o radnim odnosima. Napad na ugled pojedinaca korišćenjem grubo uvredljivih ili pogrđnih izraza u profesionalnom okruženju je, zbog efekata koji

izazivaju dezorganizaciju, posebno ozbiljan vid neprofesionalnog ponašanja koji može opravdati oštre sankcije.

U ovim okolnostima, otpuštanje sa posla podnosioca predstavki nije očito nesrazmjerna niti pretjerana sankcija koja zahtijeva od države da dodijeli pravno zadovoljenje tako što će je poništiti ili zamjeniti nekom blažom mjerom.

Zaključak: nije utvrđena povreda (dvanaest glasova naprema pet).

© Savjet Evrope/Evropski sud za ljudska prava
Ovaj sažetak Sekretarijata ne obavezuje Sud.

[Informatori o sudskoj praksi](#)

© Savjet Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2012. godina.

Zvanični jezici Evropskog suda za ljudska prava su engleski i francuski. Ovaj prevod urađen je uz pomoć Fonda za ljudska prava Savjeta Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). On nije obavezujući za Sud i Sud ne preuzima odgovornost za njegov kvalitet. Prevod se može preuzeti sa baze podataka o sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava HUDOC (<http://hudoc.echr.coe.int>) ili sa bilo koje druge baze podataka kojoj ga je Sud dostavio. Prevod se može reprodukovati za nekomercijalne svrhe pod uslovom da se navede puni naziv predmeta, sa gore navedenom izjavom o autorskim pravima i pominjanjem Fonda za ljudska prava. Ukoliko je namjera da se bilo koji dio ovog prevoda upotrijebi za komercijalne svrhe, molimo vas da se obratite na adresu publishing@echr.coe.int

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int